בעזרת השם יתברך

סיפורי מעשיות

גליון

פאר'ן שבת טיש

פרשת תולדות
ב כסלו
שנת תשפ"ב לפ"ק
שנה 3, גליון 7
(59)

ארויסגעגעבן דורך מוסדות היכל הקודש ברסלב

שַׁבָּת קוֹדֶשׁ פַּרְשַׁת נֹחַ, שְׁנַת תשפ"ב לִפְרָט קָטָן, אִיז דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶעוֶוען אִין ווִילְיַאמְסְבּוּרְג יע"א. אִינְדֶערְפְרִי בַּיים דַאוֶוענֶען אִיז פָּארְגֶעקוּמֶען אַ בַּאוַואְרְפְן לְרֶגֶל עֲלִיָּה לַתּוֹרָה פוּן הֶחָתָן ... נֵרוֹ יָאִיר. בַּיים 'קִידוּשָׁא רַבָּא' הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א מַמְשִׁיךְ גֶעוֶוען דֶעם שִׁיעוּר אִין סֵפֶר הַקָּדוֹשׁ 'סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת', מַעֲשֶׂה יא, מִבֶּן מֶלֶךְ וּבֶן שִׁפְחָה שֶׁנִּתְחַלְּפוּ.

דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן: בִּרְשׁוּת דִי חֲשׁוּבְ'עֶ מְחוּתָּנִים, בִּרְשׁוּת דִי חֲשׁוּבְ'עֶ זֵיידֶעס. אִין בְּרֶסְלֶב פִּירְט מֶען זִיךְ פָּארְצוּלֶערְנֶען שַׁבָּת אִינְדֶערְפְרִי סֵפֶר סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט דֶערְצֵיילְט, וֶועלְן מִיר אַבִּיסְל פָּארְלֶערְנֶען פוּן אִינֶעוֵוייְנִיג.

דֶערְצֵיילְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי:

מַעֲשֶׂה אַמָאל אִיז גִיוֶוען אֵיין מֶלֶךְ. אִיז בַּיי אִים אִין שְׁטוּבּ גִיוֶוען אֵיין שִׁפְחָה. וָואס זִי הָאט בַּאדִינְט דִי מַלְכָּה (מִן הַסְּתָם קֵין קֶעכֶערְן טָאר נִיט אַרַיין קוּמֶען צוּם מֶלֶךְ. נָאר דִי שִׁפְחָה הָאט גִיהַאט עֶפֶּעס אֵיין אַנְדֶער דִינְסְט. אַ קְלֵינֶע דִינְסְט) אִיז גִיקוּמֶען דִי צַייט וָואס דִי מַלְכָּה הָאט בַּאדַארְפְט הָאבְּן אֵיין קִינְד. אוּן דִי שִׁפְחָה הָאט אוֹיךְ בַּאדַארְפְט צוּ גְוִוינֶען אִין דֶער צַייט. אִיז גִיגַאנְגֶען דִי בָּאבֶע אוּן הָאט אִיבֶּערְגִיבִּיטְן דִי קִינְדֶער. כְּדֵי זִי זָאל זֶעהְן וָואס דָא וֶועט זִיךְ טָאן. וָואס דֶערְפוּן וֶועט אַרוֹיס וַואקְסְן. אוּן זִי הָאט גִינוּמֶען דָאס קִינְד פוּן דֶעם מֶלֶךְ אוּן הָאט אַנִידֶער גִילֵייגְט לֶעבְּן דֶער שִׁפְחָה. אוּן דָאס קִינְד פוּן דֶער שִׁפְחָה הָאט זִי גִילֵייגְט לֶעבְּן דֶער מַלְכָּה.

דֶערְנָאךְ הָאבְּן אָן גִיהוֹיבְּן דִי קִינְדֶער אוּנְטֶער צוּ וַואקְסְן. אוּן דֶעם בֶּן מֶלֶךְ (דְהַיְינוּ דָאס קִינְד וָואס סֶע דֶערְוַואקְסְן גִיוָוארְן בַּאם מֶלֶךְ וָואס מֶען הָאט גִימֵיינְט אַז דָאס אִיז דֶער זוּן פוּן דֶעם מֶלֶךְ) הָאט מֶען אִים מְגַדֵּל גִיוֶוען (דְהַיְינוּ גִיגְרֵייסְט) אוּן אוֹיפְגִיהוֹיבְּן אַלֶע מָאל הֶעכֶער הֶעכֶער. בִּיז עֶר אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס גִיוָוארְן אוּן עֶר אִיז גִיוֶוען אֵיין גְרוֹסֶער בְּרִיָּה. אוּן דֶער בֶּן הַשִּׁפְחָה (דְהַיְינוּ דֶער וָואס עֶר אִיז דֶערְצוֹיגְן גִיוָוארְן בַּיי דֶער שִׁפְחָה וָואס צוּם אֱמֶת אִיז עֶר גִיוֶוען דֶער זוּן פוּן דֶעם מֶלֶךְ כַּנַּ"ל) אִיז אוֹיךְ דֶערְוַואקְסְן גִיוָוארְן בַּיי דֶער שִׁפְחָה. אוּן דִי בֵּיידֶע קִינְדֶער הָאבְּן גִילֶערְנְט אִין אֵיינֶעם אִין אֵיין חֶדֶר. אוּן דֶער אֱמֶתִּיר בֶּן מֶלֶךְ (וָואס עֶר וֶוערְט אָנְגִירוּפְן בֶּן הַשִּׁפְחָה) הָאט זִיךְ זַיין טֶבַע גִיצוֹיגְן צוּם נִימוּס פוּן אֵיין מַלְכוּת נָאר עֶר אִיז מְגוּדָּל גִיוָוארְן בַּיי דֶעם עֶבֶד אִין שְׁטוּבּ. אוּן כַּאפְּקֶערְט דֶער בֶּן הַשִּׁפְחָה (וָואס עֶר וֶוערְט אָנְגִירוּפְן בֶּן הַמֶּלֶךְ) הָאט זִיךְ זַיין טֶבַע גִיצוֹיגְן צוּ אֵיין אַנְדֶער נִימוּס נִיט אַזוֹי וִוי דֶער נִימוּס פוּן אֵיין מֶלֶךְ אִיז. נָאר עֶר אִיז מְגוּדָּל גִיוָוארִין בַּיי דֶעם מֶלֶךְ אִין שְׁטוּבּ. הָאט עֶר זִיךְ גִימוּזְט פִירְן מִיט דֶעם נִימוּס פוּן אֵיין מַלְכוּת. וָוארְן מֶע הָאט אִים אַזוֹי גִיפִירְט מִיט דֶעם נִימוּס.

אוּן דִי בָּאבֶע מַחֲמַת נָשִׁים דַעְתָּן קַלּוֹת (דְהַיְינוּ וַוייבֶּער הָאבְּן אֵיין גְרִינְגֶע דֵעָה) כְּלוֹמַר זֵיי קֶענֶען זִיךְ נִיט אַיינְהַאלְטְן. אִיז זִי

<<<

חִינוּךְ ווִינְקְל

פוּנֶעם קוּנְטְרֵס: "לִיבּ הָאבְּן יֶעדֶעס קִינְד"

זֵיי זֶענֶען דִי בֶּעסְטֶע סְחוֹרָה

דִי אַלֶע שְׁוֶוערֶע קִינְדֶער, צוּם בֵּיישְׁפִּיל, קִינְדֶער וָואס פָּאלְגְן נִישְׁט, קִינְדֶער וָואס הֶערְן נִישְׁט, קִינְדֶער וָואס גַנְבְ'עֶנֶען רִיסֶעס, קִינְדֶער וָואס שְׁטֶעלְן זִיךְ אוֹיף, קִינְדֶער וָואס גֶעבְּן אוֹיפְ'ן בָּאס פַאר אַנְדֶערֶע וָואס שְׁטֵייעֶן זֵיי אִין וֶועג אַ דְזְשָׁאכֶע - זֵיי זֶענֶען גוּטֶע סְחוֹרָה, זֵיי זֶענֶען דִי בֶּעסְטֶע סְחוֹרָה. נִישְׁט אַז מָארְגְן זָאלְט אִיר מֶער נִישְׁט קוּקְן אוֹיף דִי גוּטֶע קִינְדֶער וָואס פָּאלְגְן, אָבֶער אִיר זָאלְט וִויסְן אַז דִי אַלֶע שְׁוֶוערֶע קִינְדֶער זֶענֶען זֵייעֶר גוּטֶע סְחוֹרָה, אַז אִיר וֶועט זִיךְ גוּט אַרוּמְקוּקְן וֶועט אִיר זֶען אַז דִי אַלֶע וָואס יוּנְגֶערְהֵייט זֶענֶען זֵיי גֶעוֶוען קָאכֶעדִיג, שְׁפְּרִינְגֶענְדִיג, טַאנְצֶענְדִיג, נִישְׁט פָּאלְגֶענְדִיג אוּן צִיפֶּעדִיג וְכוּ', דִי אַלֶע וַואקְסְן אוֹיס פֵיינֶע סְחוֹרָה וָואס הֶעלְפְן אִידִישֶׁע קִינְדֶער אוּן טוּעֶן גוּטְס פַאר אַנְדֶערֶע.

עֶר וֶוערְט נָאכְנִישְׁט אַ שְׁלֶעכְט קִינְד

אַ קִינְד וָואס הֶערְט נִישְׁט וֶוערְט נָאכְנִישְׁט אַ שְׁלֶעכְט קִינְד, אַ קִינְד וָואס קֶען נִישְׁט אַיינְזִיצְן וֶוערְט נָאכְנִישְׁט אַ שְׁלֶעכְט קִינְד, דֶער מְלַמֵּד אוּן לֶערֶערִין דַארְפְן טְרֶעפְן אַ וֶועג וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ מַאכְן אַז דָאס קִינְד זָאל יָא פָּאלְגְן, וִוי אַזוֹי קֶען אִיךְ מַאכְן אַז דָאס קִינְד זָאל יָא אוֹיסְהֶערְן.

זֶע לִיבּ צוּ הָאבְּן אַלֶע קִינְדֶער!

אִיךְ גֶעדֶענְק וֶוען אִיךְ בִּין גֶעגַאנְגֶען פְרֶעגְן מַיין טַאטֶע שְׁלִיטָ"א צִי אִיךְ זָאל אָנְנֶעמֶען אַ פָּאסְטְן אִין מְלַמְּדוּת, הָאט מִיר מַיין טַאטֶע גֶעזָאגְט: "יוֹאֵלִ'ישׁ, אֵיין זַאךְ בֶּעט אִיךְ דִיר, זֶע לִיבּ צוּ הָאבְּן אַלֶע קִינְדֶער! נִישְׁט נָאר דִי קִינְדֶער וָואס קוּמֶען שֵׁיין אָנְגֶעטוּן אָדֶער דִי קִינְדֶער וָואס זֶענֶען זִיס אוּן בַּאחֵנְ'ט, זֶע לִיבּ צוּ הָאבְּן אֲפִילוּ דִי קִינְדֶער וָואס קֵיינֶער קוּקְט נִישְׁט אוֹיף זֵיי". אִיךְ גֶעדֶענְק אַז דִי הַדְרָכָה אִיז מִיר גֶעוֶוען גָאר אַ גְרוֹיסֶע הִילְף, אִיךְ הָאבּ דָאס נִישְׁט גֶעוואוּסְט אַלֵיינְס, אַז מֶען דַארְף זֶען אַכְטוּנְג צוּ גֶעבְּן אוֹיף אַלֶע קִינְדֶער.

גִּיגַאנְגֶען אוּן הָאט אוֹיסְגִיזָאגְט דֶעם סוֹד פַאר אֵיין מֶענְשְׁן. כַּאֲשֶׁר אַז זִי הָאט פַארְבִּיטְן דִי קִינְדֶער אוּן אִיטְלִיכֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ אֵיין חָבֵר. אוּן דֶער חָבֵר הָאט נָאךְ אֵיין חָבֵר. הָאט אַזוֹי אֵיינֶער אוֹיסְגִיזָאגְט דֶעם אַנְדֶערְן. בִּיז דֶער סוֹד אִיז אַרוֹיס גִיקוּמֶען. אַזוֹי וִוי דֶער שְׁטֵייגֶער פוּן דֶער וֶועלְט אִיז. בִּיז דֶער עוֹלָם הָאט דֶערְפוּן גִישְׁמוּסְט שְׁטִילֶערְהֵייט כַּאֲשֶׁר אַז דֶער בֶּן מֶלֶךְ אִיז פַארְבִּיטְן גִיוָוארְן. לוּשְׁמִיר שְׁמוּסְן שַׁארְף קָאן מֶען בְּוַודַּאי דֶערְפוּן נִיט. דֶער מֶלֶךְ זָאל נִישְׁט גִיוָוארְן וֶוערְן. וָוארְן וָואס וֶועט דֶער מֶלֶךְ קֶענֶען טָאן אִין אַזוֹי אַ זַאךְ. וָוארְן עֶר קָאן דָאס נִיט פַארְרֶעכְטְן. עֶר קָאן עֶס נִיט גְלֵייבְּן. טָאמֶער אִיז דָאס לִיגְן. אוּן וִוי אַזוֹי בַּייט מֶען ווִידֶער צוּרִיק. אִיבֶּער דֶעם טָאר מֶען דָאס בְּוַודַּאי נִיט אוֹיס זָאגְן פַאר דֶעם מֶלֶךְ. נָאר דֶער עוֹלָם הָאט צְווִישְׁן זִיךְ שְׁטִילֶערְהֵייט גִישְׁמוּסְט דֶערְפוּן.

וַיְהִי הַיּוֹם. אִיז גִיגַאנְגֶען אֵיינֶער. אוּן הָאט אוֹיסְגִיזָאגְט דֶעם סוֹד פַאר דֶעם בֶּן מֶלֶךְ. כַּאֲשֶׁר מְזָאגְט אוֹיף אִים אַז עֶר אִיז פַארְבִּיטְן גִיוָוארְן. נָאר. דוּ קָאנְסְט דָאס נִיט קְלֶערְן. וָוארְן סֶע שְׁטֵייט דִיר נִיט אָן. אוּן וִוי אַזוֹי קְלֶערְט מֶען אַזוֹי אֵיין זַאךְ. נָאר אִיךְ דֶערְצֵייל עֶס דִיר. כְּדֵי דוּ זָאלְסְט ווִיסְן. וָוארְן טָאמֶער וֶועט אַמָאל זַיין אֵיין בּוּנְט אַקֶעגְן דֶער מְלוּכָה. וֶועט דֶער בּוּנְט דָארְךְ דֶעם קָאנֶען שְׁטַארְקֶער זַיין וָוארְן זֵיי וֶועלְן זָאגְן זֵיי נֶעמֶען זִיךְ דֶעם בֶּן מֶלֶךְ פַאר אֵיין מֶלֶךְ. דְהַיינוּ דֶער וָואס מְזָאגְט אוֹיף אִים אַז עֶר אִיז צוּם אֱמֶת דֶער בֶּן מֶלֶךְ כַּנַ״ל.

וֶוער בִּיסְטוּ?

יָארְן צוּרִיק הָאט מֶען דָאס גֶעזֶען אִין אַמֶערִיקֶע, מֶען הָאט גֶעזָאגְט אוֹיפְ׳ן פְּרֶעזִידֶענְט וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ טוּנְקֶעלֶער, ״וֶוער בִּיסְטוּ?״ ״פוּן וואוּ קוּמְסְטוּ?״ ״דוּ בִּיסְט בִּכְלַל נִישְׁט קַיין אַמֶערִיקַאנֶער!״ דָאס אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶע פַארְשֶׁעמוּנְג פַאר אִים. שְׁטֶעל זִיךְ פָאר אַז אַ רֶבִּי פוּן אַסַאךְ חֲסִידִים אִיז נִפְטָר גֶעוָוארְן אוּן זַיין זוּן נֶעמְט אִיבֶּער דִי רַבָּנוּת פָּאסְטְן, פְּלוּצְלִינְג שְׁטֵייעֶן מֶענְטְשְׁן אוֹיף מִיט אַ גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה אוֹיף אִים מִיט קְלָארֶע בַּאַווייזְן אַז דֶער זוּן אִיז בֶּאֱמֶת נִישְׁט קַיין אֱמֶת׳עֶר זוּן, עֶר אִיז נָאר גֶעוָוארְן אוֹיפְגֶעצוֹיגְן בַּיי דֶעם רֶבִּי׳ן... וָואס קֶען עֶר דַאן טוּן? פוּן דֶעם הָאט דֶער (פַאלְשֶׁער) בֶּן מֶלֶךְ מוֹרָא גֶעהַאט.

דְרוּם בַּאדַארְפְסְטוּ זֶעהְן צוּ פַארְטְרַאכְטְן דֶעם בָּחוּר. (אַזוֹי הָאט אַלְץ דֶער אֵיינֶער גִיזָאגְט צוּ דֶעם בֶּן הַמֶּלֶךְ וָואס צוּם רֶעכְטְן אֱמֶת אִיז עֶר דֶער זוּן פוּן דֶער שִׁפְחָה כַּנַ״ל).

אִיז גִיגַאנְגֶען דֶער בֶּן מֶלֶךְ אוּן הָאט אָנְגִיהוֹיבְּן צוּ טָאן שְׁפִּיצְלֶעךְ יֶענֶעמְס פָאטֶער (וָואס צוּם אֱמֶת אִיז עֶר זִיךְ גִיוֶוען טַאקֶע זַיין פָאטֶער) אוּן עֶר הָאט זִיךְ אַלְץ גִילֵייגְט אִים צוּ טָאן שְׁלֶעכְץ תָּמִיד. אוּן עֶר הָאט אִים אַלְץ דֶערְלַאנְגְט שְׁפִּיצְלֶעךְ אֵיינְס נָאךְ עֶס אַנְדֶערֶע. כְּדֵי עֶר זָאל מוּזְן עוֹקֵר זַיין מִיט זַיין זוּן. אוּן כָּל זְמַן דֶער מֶלֶךְ אַלֵיין הָאט נָאךְ גִילֶעבְּט. הָאט עֶר נָאךְ פָארְט אַזוֹי אֵיין מֶמְשָׁלָה נִיט גִיהַאט. פוּן דֶעסְט וֶועגְן פָארְט פְלֶעגְט עֶר אִים טָאן שְׁפִּיצְלֶעךְ. דֶערְנָאךְ אִיז דֶער מֶלֶךְ אַלְט גִיוָוארְן אוּן אִיז גִישְׁטָארְבְּן. הָאט עֶר אָפּ גִינוּמֶען דִי מְלוּכָה. הָאט עֶר דֶעמָאלְט נָאךְ מֶער שְׁלֶעכְץ גִיטָאן צוּ יֶענֶעם זוּנְס פָאטֶער (דְהַיינוּ צוּ דֶעם פָאטֶער פוּן דֶעם בֶּן הַשִּׁפְחָה וָואס צוּם אֱמֶת אִיז עֶר גִיוֶוען דֶער בֶּן הַמֶּלֶךְ אוּן דֶער פָאטֶער אִיז טַאקֶע גִיוֶוען זַיין פָאטֶער פוּן דֶעם וָואס עֶר הָאט אָפּ גִינוּמֶען דִי מְלוּכָה וָוארְן זֵיי זֶענֶען זִיךְ פַארְבִּיטְן גִיוָוארְן כַּנַ״ל) אוּן עֶר הָאט גִיטָאן אִים שְׁלֶעכְץ פַארְשְׁטֶעלְט מֶען זָאל נִיט ווִיסְן אַז סֶע אִיז פוּן אִים. וָוארְן סֶע אִיז נִיט שֵׁיין פַאר לַייט. אוּן הָאט אִים דֶערְלַאנְגְט אַלֶע מָאל שְׁפִּיצְלֶעךְ אֵיינְס נָאךְ עֶס אַנְדֶערֶע.

הָאט פַארְשְׁטַאנֶען דֶער דָאזִיגֶער. אַז עֶר טוּט אִים שְׁפִּיצְלֶעךְ מַחְמַת דֶער זַאךְ. (דְהַיינוּ וַוייל דִי וֶועלְט שְׁמוּסְט אַז דִי קִינְדֶער זֶענֶען פַארְבִּיטְן גִיוָוארְן) הָאט עֶר זִיךְ אָנְגִירוּפְן אוּן הָאט גִיזָאגְט צוּם זוּן

(דְהַיינוּ דֶער עֶבֶד דֶער מַאן פוּן דֶער שִׁפְחָה וָואס אִים הָאט מֶען עֶס אַלְץ דֶערְלַאנְגְט שְׁפִּיצְלֶעךְ כְּדֵי עֶר זָאל פַארְטְרַייבְּן זַיין זוּן וַוייל מֶען זָאגְט אַז דִי קִינְדֶער זֶענֶען פַארְבִּיטְן גִיוָוארְן כַּנַ״ל) אוּן הָאט אִים דֶערְצֵיילְט דִי גַאנְצֶע מַעֲשֶׂה. אוּן הָאט צוּ אִים גִיזָאגְט. אִיךְ הָאבּ גְרוֹיס רַחְמָנוּת אוֹיף דִיר. וָוארְן מִמָּה נַפְשָׁךְ. בִּיסְטוּ אַנְדֶערְשׁ מַיין קִינְד. הָאבּ אִיךְ זִיךְ בְּוַודַּאי גְרוֹיס רַחְמָנוּת אוֹיף דִיר. בִּיסְטוּ אַנְדֶערְשׁ נִיט מַיין קִינְד. נָאר בִּיסְט צוּם אֱמֶת דֶער בֶּן מֶלֶךְ. אִיז זִיךְ נָאךְ מֶער רַחְמָנוּת אוֹיף דִיר. וָוארְן דֶער (דְהַיינוּ דֶער וָואס עֶר הָאט אָפְּגִינוּמֶען דִי מְלוּכָה) ווִיל זִיךְ דִיךְ גָאר אוֹיס רַייסְן חַס וְשָׁלוֹם. אִיבֶּער דֶעם מוּסְטוּ עוֹקֵר זַיין (דְהַיינוּ אַנְטְלוֹיפְן) פוּן דַאנֶעט. הָאט עֶס אִים זֵייעֶר גִיאַיירְט. אוּן סֶע אִיז אִים זֵייעֶר שְׁלֶעכְט גִיוֶוען דִי זַאךְ.

נָאר דֶער מֶלֶךְ דֶערְלַאנְגְט אַלְץ דֶערְוַוייל אַלֶע מָאל שְׁפִּיצְלֶעךְ. אֵיינְס נָאךְ עֶס אַנְדֶערֶע. הָאט זִיךְ דֶער זוּן מְיַישֵּׁב גִיוֶוען (דְהַיינוּ דֶער אֱמֶתֶער בֶּן מֶלֶךְ וָואס עֶר אִיז פַארְבִּיטְן גִיוָוארְן) עֶר מוּז אַנְטְלוֹיפְן. הָאט אִים דֶער פָאטֶער גִיגִיבְּן אַסַאךְ גֶעלְט. אוּן עֶר אִיז זִיךְ אַוֶועק. הָאט עֶס אִים זֵייעֶר פַארְדְרָאסְן. וָואס עֶר אִיז פַארְטְרִיבְּן גִיוָוארְן פוּן זַיין מְדִינָה אוּמְזִיסְט. וָוארְן עֶר הָאט זִיךְ אַרוּם גִיקוּקְט. פַארְוָואס קוּמְט מִיר דָאס אַז אִיךְ זָאל פַארְטְרִיבְּן וֶוערְן. בִּין אִיךְ אַנְדֶערְשׁ דֶער בֶּן מֶלֶךְ. קוּמְט מִיר בְּוַודַּאי נִיט דָאס אַז אִיךְ זָאל פַארְטְרִיבְּן וֶוערְן. אוּן אֲפִילוּ אַז אִיךְ בִּין נִיט דֶער בֶּן מֶלֶךְ. קוּמְט מִיר אוֹיךְ נִיט דָאס אַז אִיךְ זָאל זַיין אֵיין בּוֹרֵחַ (דְהַיינוּ אֵיין אַנְטְלָאפִינֶער) אוּמְזִיסְט. וָוארְן וָואס הָאבּ אִיךְ גִיזִינְדִיגְט וָואס בִּין אִיךְ דָא שׁוּלְדִיג. הָאט עֶס אִים זֵייעֶר פַארְדְרָאסְן אוּן מַחְמַת דֶעם הָאט עֶר זִיךְ גִינוּמֶען צוּם טְרוּנְק. אוּן אִיז גִיגַאנְגֶען לְבֵית הַזּוֹנוֹת (דְהַיינוּ אִין דִי שְׁטִיבֶּער וואוּ הוּרְן זִיצְן) אוּן עֶר הָאט גִיוָואלְט דֶערְמִיט זִיךְ פַארְבְּרֶענְגֶען זַיינֶע יָארְן. עֶר זָאל שִׁיכּוֹרְן אוּן זָאל נָאךְ גֵיין נָאךְ וָואס זַיין הַארְץ גְלוּסְט. וַוייל עֶר אִיז פַארְטְרִיבְּן גִיוָוארְן אוּמְזִיסְט.

וָואס בִּין אִיךְ שׁוּלְדִיג? פַארְוָואס דַארְף אִיךְ לַיידְן?

מִיר הָאבְּן שׁוֹין אַסַאךְ גֶעשְׁמוּעֶסְט פוּן דֶעם, זֵייעֶר אַסַאךְ מֶענְטְשְׁן וָואס קוּמֶען פוּן צֶעבְּרָאכֶענֶע שְׁטוּבֶּער, זֵיי הָאבְּן נִישְׁט קַיין גֶעהֶערִיגֶע עֶלְטֶערְן וְכוּ׳, דְרֵייעֶן זִיךְ אַרוּם מִיט אַ קַשְׁיָא אִין מֹחַ: **״וָואס בִּין אִיךְ שׁוּלְדִיג? פַארְוָואס דַארְף אִיךְ לַיידְן?״** אוּן זֵיי נִיצְן אוֹיס דִי טַעֲנָה אוֹיף צוּ אָפְּלָאזְן זֵייעֶר אִידִישְׁקֵייט הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵינוּ, **״מֶען הָאט מִיר בַּאעֲוָלָה׳ט, מֶען הָאט מִיר שְׁלֶעכְטְס גֶעטוּן, אִיךְ דַארְף שׁוֹין נִישְׁט לֶערְנֶען, אִיךְ דַארְף שׁוֹין נִישְׁט דַאווֶענֶען, וַוייל אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין גֶעהֶערִיגֶע שְׁטוּב...״** דָאס זֶע אִיךְ לַיידֶער אִין יְשִׁיבָה בַּיי בָּחוּרִים וָואס קוּמֶען פוּן אַזֶעלְכֶע סָארְט שְׁטוּבֶּער.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער פְּרוּבִּירְט אוֹיס צַדִּיקִים

אָבֶּער דִי הֵיילִיגֶע חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (בְּרֵאשִׁית רַבָּה לד, ב) אוֹיפְ׳ן פָּסוּק (תְּהִלִּים יא, ה): ״ה׳ צַדִּיק יִבְחָן״ - דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער פְּרוּבִּירְט אוֹיס צַדִּיקִים, רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר גְלַייכְט דָאס צוּ צוּ אַ בַּעַל הַבַּיִת וָואס הָאט צְוֵויי קוּעֶן, **״אַחַת כֹּחָהּ יָפֶה וְאַחַת כֹּחָהּ רָע״**, אֵיין קוּה אִיז אַ שְׁטַארְקֶע קוּה אוּן אֵיינְס אִיז אַ שְׁוַואכֶע קוּה, **״עַל מִי הוּא נוֹתֵן הָעֹל?״** אוֹיף וֶועלְכֶע קוּ לֵייגְט עֶר אַרוֹיף דִי שְׁוֶוערֶע עוֹל? **״לֹא עַל אוֹתָהּ שֶׁכֹּחָהּ יָפֶה?״** צִי דֶען נִישְׁט אוֹיף דִי שְׁטַארְקֶע, **״כָּךְ אֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְנַסֶּה אֶלָּא אֶת הַצַּדִּיקִים״**, אַזוֹי אוֹיךְ טוּט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אוֹיסְפְּרוּבִּירְן דִי צַדִּיקִים, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט **״ה׳ צַדִּיק יִבְחָן״**.

אִיךְ וִויל זֶען וִוי שְׁטַארְק עֶר הָאט מִיךְ לִיבּ

הַיינְט אִיז דָאס מִיט אַ טְרָאק, מִיט אַ קַאר, אַז מֶען ווִיל אָנְפִילְן

אַ קאר מִיט שְׁווערע פֶּעקְלֶעךְ דַארְף עֶס זַיין גֶענוּג שְׁטַארְק אַז מֶען זָאל נָאךְ קֶענֶעם פָּארְן דֶערְמִיט, עֶס זָאל נִישְׁט ווערְן צֶעבְּרָאכְן ווען מֶען ווערְט אַרוֹיפְפָּארְן אוֹיף אַ בַּארְג וְכַדוֹמֶה, דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ אִיז ווען דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער ווִיל אֵיינֶעם אוֹיסְפְּרוּבִּירְן מִיט שְׁווערִיקַייטְן, פְּרוּבִּירְט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אוֹיס דֶעם 'עֶרְלִיכְן אִיד' וואוּסֶענְדִיג אַז עֶר הָאט דִי כֹּחוֹת זִיךְ דֶערְהַאלְטְן, עֶר ווֶעט מִיךְ נִישְׁט אָפְּלָאזְן, עֶר ווֶעט נִישְׁט אַוֶועקְלוֹיפְן חַס וְשָׁלוֹם, אוֹיף אַזַא אֵיינֶעם זָאגְט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער: "**לָאמִיר אִים נָאכְאַמָאל אוֹיסְפְּרוּבִּירְן, אִיךְ ווִיל זֶען דָאס לִיבְשַׁאפְט ווִי שְׁטַארְק עֶר הָאט מִיךְ לִיבּ**", אָבֶּער אֵיינֶער ווָאס הָאט נִישְׁט דִי כֹּחוֹת זִיךְ צוּ קֶענֶען דֶערְהַאלְטְן אִים שִׁיקְט מֶען טַאקֶע נִישְׁט דִי אַלֶע שְׁווערִיקַייטְן.

עֶר ווִיל זֶען ווִי דוּ דֶערְהַאלְסְט זִיךְ

דֶערְפַאר ווען אַ מֶענְטְשׁ זֶעט ווִי מֶען פְּרוּבִּירְט אִים אוֹיס מִיט שְׁווערֶע זַאכְן אִין לֶעבְּן אִיז דָאס אַ סִימָן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער ווִיל דִיר אוֹיסְפְּרוּבִּירְן, עֶר ווִיל זֶען דַיין לִיבְשַׁאפְט ווִי שְׁטַארְק דוּ הָאסְט אִים לִיבּ, עֶר ווִיל זֶען ווִי דוּ דֶערְהַאלְסְט זִיךְ נִישְׁט אַוֶועקְצוּגֵיין פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

עֶס אִיז נִישְׁט דָא וואוּ צוּ לוֹיפְן

אַנְשְׁטָאט דוּ זָאלְסְט נֶעמֶען דַיין נִסָיוֹן אוּן זָאגְן: "אִיךְ הָאבּ אַ שְׁווערֶע לֶעבְּן - אִיךְ לוֹיף אַוֶועק...", זָאלְסְטוּ זָאגְן: "**אִיךְ הָאבּ אַ שְׁווערֶע לֶעבְּן - לוֹיף אִיךְ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן!**" וַוייל בֶּאֱמֶת אִיז נִישְׁט דָא קַיין רֶעטוּנְג, עֶס אִיז נִישְׁט דָא וואוּ צוּ לוֹיפְן. וואוּ ווֶעסְטוּ אַוֶועקְלוֹיפְן? סַיי ווִי קוּמְט דָאךְ אַלֶעס פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן בַּאלְד דַארְפְסְטוּ צוּרִיק גֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן!

אַז דוּ בִּיסְט צֶעבְּרָאכְן גֵייסְטוּ טוּן עֲבֵירוֹת?!

דֶער אֱמֶת'ער בֶּן מֶלֶךְ הָאט גֶעטְרַאכְט: "**פַארְוָואס קוּמְט מִיר דָאס אַז אִיךְ זָאל פַארְטְרִיבְּן ווערְן? ווָאס הָאבּ אִיךְ גֶעזִינְדִיגְט? ווָאס בִּין אִיךְ דָא שׁוּלְדִיג?**" דֶערִיבֶּער הָאט עֶר זִיךְ גֶענוּמֶען צוּם טְרִינְק, עֶר הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן שִׁיכּוֹר'ן אוּן טוּן עֲבֵירוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן... עֶס אִיז אַ לַאנְגֶע מַעֲשֶׂה, אָבֶּער בַּיים סוֹף דֶערְצֵיילְט דֶער רֶבִּי ווִי עֶר אִיז צוּרִיק גֶעוָוארְן אַ גְרוֹיסֶער צַדִיק; אַז דוּ בִּיסְט צֶעבְּרָאכְן גֵייסְטוּ טוּן עֲבֵירוֹת?! פַארְקֶערְט, נֶעם דַיין נִסָיוֹן, נֶעם דַיינֶע מְנִיעוֹת, נֶעם דַיינֶע שְׁווערִיקַייטְן אוּן לוֹיף צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן!

צְוֵויי עֵצוֹת, אָדֶער זִיךְ נָאכְלָאזְן אָדֶער תְּהִלִּים...

ווען אַ מֶענְטְשׁ גֵייט אַרִיבֶּער אַ שְׁווערֶע צַייט, אִיז דָא צְוֵויי עֵצוֹת, אָדֶער לָאזְט עֶר זִיךְ נָאךְ חַס וְשָׁלוֹם, אָדֶער גֵייט עֶר זָאגְן אַ **קַאפִּיטְל תְּהִלִּים** צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אִיךְ ווער נִישְׁט בְּרוֹגֶז אוֹיפְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן

אַז אִיךְ מוּטְשֶׁע זִיךְ אוֹיף פַּרְנָסָה, ווער אִיךְ נִישְׁט בְּרוֹגֶז אוֹיפְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, "אִיךְ דַאוֶוען נִישְׁט קַיין מִנְחָה וַוייל אִיךְ הָאבּ פַארְלוֹירְן אַ דִיעֶל", "אִיךְ דַאוֶוען נִישְׁט קַיין מַעֲרִיב וַוייל אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה", נֵיין! פוּנְקְט פַארְקֶערְט אַז אִיךְ הָאבּ פַארְלוֹירְן אַ דִיעֶל, אַז אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין פַּרְנָסָה, לוֹיף אִיךְ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיךְ גֵיי דַאוֶוענֶען מִנְחָה מַעֲרִיב אוּן זָאגְן: "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הֶעלְף מִיר אִיךְ זָאל צוּרִיק בַּאקוּמֶען דָאס גֶעלְט ווָאס אִיךְ הָאבּ יֶעצְט דֶערְלֵייגְט**".

מִיט דֶעם בִּין אִיךְ אָפְּגֶעקוּמֶען גְרִינְגֶערְהֵייט

אוּן אַז אִיךְ הָאבּ שׁוֹין מִתְפַּלֵל גֶעוֶוען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן נָאכְאַלְץ פַארְלוֹירְן גֶעלְט, ווֶעל אִיךְ גְלֵייבְּן אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט מִיט דֶעם אַוֶועקְגֶענוּמֶען פוּן מִיר אַ שְׁווערֶערֶע נִסָיוֹן, עֶס הָאט גֶעדַארְפְט פַּאסִירְן מִיט מִיר אַ עֶרְגֶערֶע זַאךְ, אוּן מִיט דֶעם בִּין אִיךְ אָפְּגֶעקוּמֶען גְרִינְגֶערְהֵייט.

ווֶעל אִיךְ הֶערְשְׁט נֶעמֶען אַ תְּהִלִּים

מֶען קֶען אַמָאל הֶערְן אַ אִינְגֶערְמַאן קְלָאגְן: "אַלֶעס גֵייט מִיר מִיטְ'ן פִּטּוּם אַרָאפּ, מָארְגְן גֵיי אִיךְ נִישְׁט דַאוֶוענֶען שַׁחֲרִית"... עֶנְדֶערְשׁ זָאג פַארְקֶערְט: "**אַז אַלֶעס גֵייט מִיר שְׁווער, ווֶעל אִיךְ הֶערְשְׁט גֵיין דַאוֶוענֶען**", "**אַז אַלֶעס גֵייט מִיר שְׁווער, ווֶעל אִיךְ הֶערְשְׁט נֶעמֶען אַ תְּהִלִּים אוּן זָאגְן אַ קַאפִּיטְל תְּהִלִּים**".

אֵיין קַאפִּיטְל תְּהִלִּים

מֶען קֶען זִיךְ נִישְׁט פָארְשְׁטֶעלְן ווָאס הֵייסְט "אֵיין קַאפִּיטְל תְּהִלִּים"; דֶער מֶענְטְשׁ זָאגְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן: "**אִיךְ בִּין אַזוֹי וַוייט פוּן דִיר, אִיךְ בִּין אַזוֹי צֶעבְּרָאכְן, אִיךְ בִּין אַזוֹי גָארְנִישְׁט, אִיךְ גֵיי זָאגְן אַ קַאפִּיטְל תְּהִלִּים, אִיךְ בֶּעט דִיר, הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף מִיר, הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער זַיי מִיךְ נִישְׁט מְרַחֵק, הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער פַארְטְרַייבּ מִיךְ נִישְׁט**", דִי פָּאר ווערְטֶער שְׁפַּאלְטְן אַלֶע הִימְלֶען, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער פְרֵיידְט זִיךְ צוּ יֶעדֶעס ווָארְט ווָאס דוּ רֶעדְסְט צוּ אִים.

אַזַא שֵׁיינֶע שִׂמְחָה

בָּרוּךְ הַשֵּׁם מִיר שְׁטֵייעֶן יֶעצְט בַּיי אַזַא שֵׁיינֶע שִׂמְחָה, בַּיי דִי בַּאוַוארְפְן פוּן הֶחָתָן ... נֵרוֹ יָאִיר; גֶעווֶענְלִיךְ דַארְף מֶען אוֹיסְלוֹיבְּן דֶעם חָתָן פַארְ'ן מְחוּתָּן, אָבֶּער דָא קֶען דָאךְ דֶער מְחוּתָּן גוּט דֶעם חָתָן, אָבֶּער פַאר דִי זֵיידֶעס קֶען אִיךְ אוֹיסְלוֹיבְּן דֶעם חָתָן, אִיר זָאלְט ווִיסְן פוּן אַלְס קִינְד לֶערְנְט עֶר דָא אִין חֵדֶר אוּן אִין יְשִׁיבָה, עֶר פִירְט זִיךְ מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם, עֶר הָאט פְלַייסִיג גֶעלֶערְנְט, עֶר אִיז אָנְגֶעפִילְט מִיט תּוֹרָה וּתְפִלָּה.

ווָאס אִיז דִי עֵצָה צוּ ווערְן גֶערַאטֶעוֶועט?

דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה זֶעט מֶען ווִי דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאגְט פַאר נֹחַ, עֶס גֵייט קוּמֶען אַ מַבּוּל, אַלֶעס פוּן אִינְדְרוֹיסְן ווֶעט חָרוּב ווערְן, אֵיין עֵצָה אִיז דָא (בְּרֵאשִׁית ו, יד): "**עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת וגו'**", מַאךְ פַאר דִיר אַ קַאסְטְן וְכוּ', "**וּבָאתָ אֶל הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי בָנֶיךָ אִתָּךְ**" (שָׁם, יח)", דוּ ווֶעסְט אַרַיינְקוּמֶען צוּ דֶעם קַאסְטְן, דוּ אוּן דַיינֶע זוּן אוּן דַיין וַוייבּ, אוּן דִי ווַייבֶּער פוּן דַיינֶע זוּן מִיט דִיר, אַזוֹי ווֶעסְטוּ גֶערַאטֶעוֶועט ווערְן פוּן דִי מַבּוּל. דָאס אִיז אוֹיךְ גֶעזָאגְט גֶעוָוארְן פַאר אוּנְז אִין דִי הַיינְטִיגֶע טֶעג, אִינְדְרוֹיסְן קֶען זַיין אַ מַבּוּל, מֶענְטְשְׁן פַאלְן לֵיידֶער אַוֶועק פוּן דִי אִידִישֶׁע ווֶעג רַחֲמָנָא לִצְלָן, ווָאס אִיז דִי עֵצָה צוּ ווערְן גֶערַאטֶעוֶועט פוּן דִי פַארְשְׁוֶועמוּנְג? אַז דֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ זַיין פְּרִיוַואטֶע לֶעבְּן, עֶר הָאט זַיין וַוייבּ, זַיינֶע קִינְדֶער, עֶר זִיצְט פַארְמַאכְט מִיט זֵיי, הָאט עֶר גָארְנִישְׁט צוּ טוּן מִיט אַלֶעס ווָאס גֵייט פָאר אִינְדְרוֹיסְן.

עֶס פֶעלְט מִיר גָארְנִישְׁט

יֶעדֶע ווָאךְ אִיז דָא נֵייעֶ אַסִיפוֹת ווָאס מֶען קֶען טוּן מִיט אוּנְזֶער דוֹר, עֶס אִיז לֵיידֶער דָא אַ מַבּוּל פוּן מִינוּת אוּן כְּפִירוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן, אָבֶּער דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאגְט: "**בּוֹי אַ תֵּיבָה, זִיץ מִיט דַיין**

מִשְׁפָּחָה, מִיט דַיין וַוייב און קִינְדֶער אָפְּגֶעזִינְדֶערְט פוּן דִי גַאס, דַאן וֶועסְטוּ נִצָּל וֶוערְן פוּן דִי מַבּוּל". אָבֶּער דֶער מֶענְטְשׁ דַארְף זֶען אַז עֶר זָאל נִישְׁט אַרַיינְבְּרֶענְגֶען דִי גַאס אִין זַיין הוֹיז; בָּרוּךְ הַשֵּׁם אִיךְ הַאלְט שׁוֹין אֵיין און צְוָואנְצִיג יָאר נָאךְ מַיין חֲתוּנָה, און אִין מַיין שְׁטוּב קוּמְט נִישְׁט אַרַיין קַיין צֵייטוּנְגֶען, קַיין מַאגַאזִינֶען און קַיין רֶעדִיאוֹ, דִי לֶעצְטֶע מָאל וָואס אִיךְ הָאבּ גֶעלֵיינְט דִי נַייעֶס אִיז גֶעוֶוען אִיבֶּער צְוָואנְצִיג יָאר צוּרִיק, און עֶס פֶּעלְט מִיר גָארְנִישְׁט, נָאר אֵיין זַאךְ - אַז אִיךְ בִּין רוּאִיגֶער! אִיךְ בִּין זֵייעֶר פְרֵיילִיךְ, אִיךְ וַוייס נִישְׁט פוּן דִי אַלֶע נַייעֶס, און עֶס גֶעשֶׁעט גָארְנִישְׁט אוֹיבּ אִיךְ זֶע נִישְׁט וָואס שְׁטֵייט דִי וָואךְ אִין דִי נַייעֶס.

אִיךְ לֶערְן יֶעדְן טָאג אַ פֶּרֶק 'נַייעֶס'...

אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר הֲנָאָה גֶעהַאט צוּ הֶערְן פוּן אַ אִינְגֶערְמַאן, עֶר דֶערְצֵיילְט מִיר, זַיין יוּנְגֶעל קֶען נָאכְנִישְׁט רֶעדְן קְלָאר, אַזוֹי וִוי אַסַאךְ קִינְדֶער וָואס אַנְשְׁטָאט זָאגְן 'בְּרוֹיט' זָאגְן זֵיי 'בּוֹיט'... זַיין קִינְד זֶעט דֶעם טַאטֶען אַ גַאנְצְן טָאג רֶעדְן פוּן זַיין מִשְׁנַיוֹת, עֶר לֶערְנְט שְׁטֶענְדִיג מִשְׁנַיוֹת און הַאלְט בַּיי זִיךְ אִין טַאשׁ זַיין מִשְׁנַיוֹת, דָאס קִינְד קֶען נָאכְנִישְׁט זָאגְן דִי אוֹתִיּוֹת 'מ' און 'ש' פְרֶעגְט עֶר זַיין טַאטֶען: "טַאטִי, נַייעֶס [מִשְׁנַיוֹת]...?" דָאס אִיז אַ מוֹרָא'דִיגֶע וָוארְט, יָא דִי 'מִשְׁנַיוֹת' דָאס אִיז מַיין 'נַייעֶס', אִיךְ לֶערְן יֶעדְן טָאג אַ פֶּרֶק 'נַייעֶס', אִיךְ דַארְף נִישְׁט הֶערְן דִי אַנְדֶערֶע סָארְט נַייעֶס.

מַיין שְׁטוּב דַארְף זַיין גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי תּוֹרָה

דָאס אִיז זֵייעֶר גֶעאֵייגְנְט פַאר אַ חָתָן, עֶר גֵייט יֶעצְט אוֹיפְבּוֹיעֶן זַיין שְׁטוּב, דַארְף עֶר וִויסְן "אִיךְ גֵיי יֶעצְט אוֹיפְבּוֹיעֶן מַיין שְׁטוּב, מַיין שְׁטוּב דַארְף זַיין גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה, אִיךְ גֵיי יֶעדְן טָאג דַאוְוענֶען אִינְדֶערְפְרִי שַׁחֲרִית, אִינְמִיטְן טָאג מִנְחָה און בַּיינַאכְט מַעֲרִיב, און אִיךְ וֶועל זִיךְ מַאכְן אַ שִׁיעוּר יֶעדְן טָאג אִין חוּמָשׁ, אִין מִשְׁנַיוֹת און אִין גְמָרָא".

פִינְף און דְרַייסִיג מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה!

דֶער חָתָן הָאט שׁוֹין בָּרוּךְ הַשֵּׁם זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ מְסַיֵּים זַיין 'פִינְף און דְרַייסִיג מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה', קוּקְט אָן אַ יוּנְגֶער חָתָן וָואס הָאט שׁוֹין מְסַיֵּים גֶעוֶוען פִינְף און דְרַייסִיג מָאל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה! שְׁטֶעל אָפּ אַ מֶענְטְשׁ אִין גַאס און פְרֶעג אִים "הָאסְט שׁוֹין גֶעעֶנְדִיגְט אֵיין מָאל מִשְׁנַיוֹת אִין דַיין לֶעבְן? דוּ וֵוייסְט בַּאלְד וֶועסְטוּ דַארְפְן צוּרִיק גֵיין צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דָארְט וֶועסְטוּ גָארְנִישְׁט קֶענֶען מִיטְנֶעמֶען פוּן דִי וֶועלְט, נָאר מִשְׁנַיוֹת וֶועסְטוּ דָארְט מִיטְנֶעמֶען".

שַׁ"ס עֶנְדִיגְט זִיךְ נִישְׁט...

אוֹיךְ הָאט שׁוֹין דֶער חָתָן גֶעעֶנְדִיגְט שַׁ"ס; אִיךְ הָאף אַז דֶער חָתָן הָאט דָאס נִישְׁט 'דֶערְעֶנְדִיגְט', שַׁ"ס עֶנְדִיגְט זִיךְ נִישְׁט, עֶס אִיז נִישְׁט דָא אַזַא זַאךְ 'אִיךְ הָאבּ גֶעעֶנְדִיגְט שַׁ"ס', אַז אִיךְ הָאבּ אֵיינְמָאל גֶעעֶנְדִיגְט שַׁ"ס וֶועל אִיךְ נָאכְאַמָאל אָנְהֵייבְּן שַׁ"ס.

פוּן יֶעדְן עֶרְלִיכֶע אִיד לַאכְט מֶען!

דֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז דָאךְ גֶעגֶעבְּן אַ וֶועג צוּ לֶערְנֶען, דוּ קֶענְסְט זָאגְן דִי וֶוערְטֶער אֲפִילוּ אָן פַארְשְׁטֵיין (עַיֵּין שִׂיחוֹת הָרַ"ן סִימָן עו); וָואס הָאסְטוּ מוֹרָא, אַז מֶענְטְשְׁן גֵייעֶן לַאכְן? פוּן יֶעדְן עֶרְלִיכֶע אִיד לַאכְט מֶען!

אַלֶע צַדִּיקִים זֶענֶען גֶעוֶוען אֵיינִיג

אַלֶע צַדִּיקִים הָאבְּן גֶעהַאט דִי זֶעלְבֶּע וֶועג צוּ דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, 'בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת', דֶער זֵיידֶע שְׁלִיטָ"א אִיז חָסִיד פוּנֶעם טָאהשֶׁ'ער רֶבִּי זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה, נֶעם זַיין הֵיילִיג סֵפֶר 'עֲבוֹדַת עֲבוֹדָה', קוּק אַרַיין וָואס דָארְט שְׁטֵייט, אַלֶעס אִיז אֵיין שְׁטִיק תְּמִימוּת, "**זָאג תְּהִלִּים**", "**זָאג תְּהִלִּים**". אִיךְ גֶעדֶענְק נָאךְ וֶוען אִיךְ בִּין גֶעוֶוען אַ בָּחוּר פְלֶעגְט מֶען זָאגְן אוֹיף טָאהשֶׁ'ע חֲסִידִים: "זֵיי זֶענֶען פָּשׁוּט'ע מֶענְטְשְׁן, זֵיי זֶענֶען תְּמִימוּת'דִיגֶע מֶענְטְשְׁן". אִיךְ הָאבּ זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זַיין בַּיים טָאהשֶׁ'ער רֶבִּי זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה אַלְס בָּחוּר, אִיךְ הָאבּ גֶעגֶעסְן מִיט אִים דִי שַׁבָּת'דִיגֶע סְעוּדוֹת, אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען וָואס צוּ זֶען, נָאר אֵיין זַאךְ - זַיין 'תְּמִימוּת' אִין עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אִיךְ הָאבּ גֶעזֶען זַיין תְּהִלִּים שַׁבָּת אִינְדֶערְפְרִי, זַיין דַאוְוענֶען וְכַדוֹמֶה, און דָאס אִיז אַ זַאךְ וָואס אַלֶע צַדִּיקִים זֶענֶען גֶעוֶוען אֵיינִיג, אַלֶע הָאבְּן גֶעוָואלְט אֵיין זַאךְ, מֶען זָאל דִינֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן 'בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת'.

זוּךְ נִישְׁט צוּ זַיין אַ 'חַקְרָן' אַ 'לַמְדָן'

נֶעם אַ מִשְׁנַיוֹת, נֶעם אַ גְמָרָא, נֶעם אַ תְּהִלִּים, פָּאלְג דֶעם רֶבִּי'ן אֲפִילוּ "אִיךְ פַארְשְׁטֵיי וָואס אִיךְ זָאג" - דָאךְ זָאג וַוייטֶער אַ בְּלַאט גְמָרָא, אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, דָאס אִיז דֶער וֶועג פוּן אַלֶע צַדִּיקִים, זִיךְ פִירְן בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, זוּךְ נִישְׁט צוּ זַיין אַ 'חַקְרָן', זוּךְ נִישְׁט צוּ זַיין אַ 'לַמְדָן', לֶערְן תּוֹרָה וַוייל דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער ווִיל מִיר זָאלְן לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה.

תּוֹרָה בְּטָהֳרָה

וֶוען אַ בָּחוּר אִיז זוֹכֶה צוּ חֲתוּנָה הָאבְּן קֶען עֶר לֶערְנֶען תּוֹרָה בְּטָהֳרָה, אַזוֹי ווִי חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים זָאגְן (יוֹמָא עב:) אוֹיפְן פָּסוּק (תְּהִלִּים יט, י): יִרְאַת ה' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד, "**זֶה הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה**", דָאס מֵיינְט מֶען דֶער וָואס לֶערְנְט תּוֹרָה מִיט אַ רֵיינֶע מֹחַ, פְרֶעגְט דִי גְמָרָא: "**מַאי הִיא?**" ווִי אַזוֹי אִיז מֶען זוֹכֶה צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה בְּטָהֳרָה? "**נוֹשֵׂא אִשָּׁה, וְאַחַר כָּךְ לוֹמֵד תּוֹרָה**", אַז מֶען הָאט חֲתוּנָה און נָאכְדֶעם לֶערְנְט מֶען תּוֹרָה, וַוייל מֶען קֶען נִישְׁט לֶערְנֶען תּוֹרָה בְּטָהֳרָה נָאר אַז מֶען הָאט חֲתוּנָה קוֹדֶם.

אָן קַיין שׁוּם צוּגֶעלֵייגְטֶע חוּמְרוֹת וּפְרִישׁוּת

לֵיידֶער לֵיידֶער לָאזְט מֶען הַיינְט נִישְׁט לֶעבְן, מֶען נֶעמְט אַ חָתָן און מֶען לֵייגְט אִים אַרוֹיף חוּמְרוֹת, חוּמְרוֹת, חוּמְרוֹת, חוּמְרוֹת, אַז עֶס אִיז שׁוֹין גְרִינְגֶער צוּ בְּלַייבְּן אַ בָּחוּר... אָבֶּער אַז מֶען לֶעבְּט אַזוֹי ווִי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעלֶערְנְט מֶען זָאל לֶעבְּן בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, מֶען לֶעבְּט אִין שְׁטוּב אָן קַיין שׁוּם צוּגֶעלֵייגְטֶע חוּמְרוֹת וּפְרִישׁוּת, נָאר אַזוֹי ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ, דַאן אִיז "אַ מְחַיֶה, יִיַשֵׁר כֹּחַ אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַז אִיךְ הָאבּ חֲתוּנָה גֶעהַאט, יֶעצְט קֶען אִיךְ לֶערְנֶען תּוֹרָה בְּטָהֳרָה".

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן דֶער חָתָן זָאל אוֹיפְבּוֹיעֶן זַיין שְׁטוּב, און דִי זֵיידֶעס און מְחוּתָּנִים זָאל וַוייטֶער זֶען נַחַת פוּן דֶעם קִינְד און פוּן אַלֶע קִינְדֶער גֶעזוּנְטֶערְהֵייט, און עֶס זָאל וַוייטֶער וֶוערְן שִׁידוּכִים בַּיי דִי גַאנְצֶע מִשְׁפָּחָה, אָמֵן.

און דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן פָּאלְגְן דֶעם רֶבִּי'ן וֶועלְן מִיר הָאבְּן אַ שֵׁיינֶע לֶעבְּן, אָמֵן.

נָאכְ'ן שִׁיעוּר הָאט דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א גֶעזִינְגֶען עֶטְלִיכֶע נִיגוּנִים לְכָבוֹד דִי שִׂמְחָה.